

LIBRIS

We know
books

**CUVIOSUL PAISIE ACHIORITUL
CUVINTE DUHOVNICEȘTI**

I

**CU DURERE ȘI DRĂGOSTE
PENTRU OMUL CONTEMPORAN**

**Traducere din limba greacă
de Ieroschim. Ștefan Nuțescu
SCHITUL LACU – SFÂNTUL MUNTE ATHOS**

Ediția a patra

EDITURA EVANGHELISMOS

București, 2022

LBDIS

We know

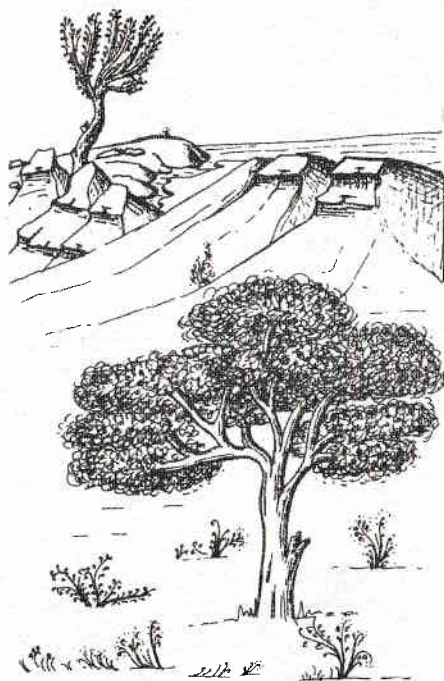
Traducere din limba greacă după originalul:
«Μέ πόνον καὶ ἀγάπη γιὰ τὸν σύγχρονο ἄνθρωπο»
τοῦ Γέροντος Παΐσιου Ἀγιορείτου, 1999

© Copyright (și pentru ediția în limba română):
Sfânta Sihăstrie «Sfântul Evanghelist Ioan Teologul»,
Suroti, 57006 Vasilika, Tesalonic – GRECIA
Tel.+30.23960.41320, FAX. +30.23960.41594

Editori: Ieroschim. Stefan Nuțescu și
«Editura Evangelismos»
Str. Pridvorului nr.15, Bl.12, Sc.A, Ap.1
Sector 4, București – ROMANIA
TEL./FAX +40.21.3311022, M: +40.722690272
e-mail: contact@evangelismos.ro

Materialul fotografic din prezenta ediție aparține
Sfintei Sihăstriei «Sfântul Evanghelist Ioan Teologul» Suroti

Introducere din cuvintele Starețului

***„Anii pe care îi străbatem
sunt foarte grei și foarte primejdioși,
dar în cele din urmă va birui Hristos”***

Marea majoritate a lumii epocii noastre este instruită lumește și aleargă cu o viteză lumească mare. Dar fiindcă îi lipsește frica de Dumnezeu – *începutul înțelepciunii este frica de Dumnezeu*¹ – îi lipsește frâna, iar cu viteză, fără frână, sfârșește în prăpastie. Oamenii au foarte multe probleme și cei mai mulți sunt foarte amețiți. Și-au pierdut orientarea. Încet-încet vor ajunge să nu se mai poată controla pe ei înșiși. Dacă cei ce vin în Sfântul Munte sunt atât de zăpăciți, atât de încurcați, cu atâta neliniște, gândiți-vă: ceilalți care sunt departe de Dumnezeu, de Biserică, oare cum sunt?

Și vezi în toate țările furtună, amețală mare. Sărmana lume – Dumnezeu să Se milostivească – fierbe ca oala-minune. Și cei mai mari cum lucrează! Bucătăresc – gătesc, le aruncă pe toate în oala minune și acum oala fluieră! Peste puțin va sări supapa. Am spus unuia care avea o funcție mare: „De ce nu

¹ Ps. 110, 10.

luați aminte la unele lucruri? Ce va fi?”. „Părinte, îmi spune, mai întâi răul era ca puțină zăpadă. Acum s-a făcut un troian. Numai o minune poate ajuta”. Dar în felul în care înțeleg unii să ajute într-o situație, fac troianul răului și mai mare. În loc să ia unele măsuri pentru învățământ etc., ei fac mai rău. Nu caută cum să strice acest troian, ci îl măresc. Vezi, la început zăpada este puțină. Dacă se rostogolește la vale se face un bulgăre. Bulgărele, adunând altă zăpadă, lemne, pietre etc., încet-încet se face mai mare și mai mare, și în cele din urmă se face un troian mare. Așa și răul: puțin câte puțin a devenit troian și se rostogolește. Acum e nevoie de o bombă ca să-l spargi.

– Vă neliniștiți, Părinte?

– Ah, mi s-a albit barba înainte de vreme. Pe mine mă doare de două ori mai mult. O dată că prevăd o situație și strig ca să prevenim un rău ce e pe cale să se producă și o dată pentru că lumea nu dă importanță – poate nu din dispreț – și se petrece răul, iar apoi vine ca să o ajut. Acum înțeleg cât au suferit proorocii. Cei mai mari mucenici au fost proorocii. Mucenici mai mari decât toți mucenicii, cu toate că n-au murit toți cu moarte mucenicească. Pentru că mucenicii sufereau pentru puțin, în timp ce proorocii vedeau o situație și sufereau mereu. Strigau mereu, dar ceilalți rămâneau indiferenți. Iar când venea vremea și îi ajungea mânia lui Dumnezeu din pricina nepăsărilor lor, erau chinuți și proorocii împreună cu ceilalți. Cel puțin atunci numai atâta îi ducea mintea pe oameni. Îl lăsau pe Dumnezeu și se închinau idolilor. Astăzi, pe cât înțeleg, este cea mai mare idolatrie.

N-am conștientizat că diavolul s-a pus cu tot dinadinsul să distrugă făpturile lui Dumnezeu. A făcut panghinia² ca să distrugă lumea. A turbat, pentru că a început să intre în lume neliniștea cea bună. Este foarte sălbătic, pentru că știe că timpul lui e scurt³. Acum face ca un criminal care atunci când îl înconjoară spune: „Nu mai am izbăvire! Mă vor prinde!”, și sparge tot. Sau ca militarii care în vreme de război, atunci când li se termină munițiile, scot sulita sau sabia și se aruncă în luptă orbește, spunându-și: „Și așa suntem pierduți. Să omorâm cât putem mai mulți”. Lumea arde. Pricepeți aceasta? Au cuprins-o multe ispite. O astfel de văpaie a aprins diavolul, încât de s-ar aduna toți pompierii, n-o pot stinge. Văpaie duhovnicească. N-a rămas nimic. Numai de rugăciune e nevoie ca să se milostivească Dumnezeu spre noi. Vezi, atunci când se aprinde un foc mare și pompierii nu mai pot face nimic, oamenii sunt nevoiți să se întoarcă la Dumnezeu și să-L roage să trimită o ploaie puternică pentru a-l stinge. Tot astfel și pentru văpăia duhovnicească pe care a aprins-o diavolul, e nevoie numai de rugăciune ca Dumnezeu să ajute.

Toată lumea se îndreaptă spre o stricăciune generală. Nu poți spune: „Într-o casă s-a stricat puțin fereastra sau altceva, ca să o repar”, ci toată casa este stricăciune. Toată casa este în dezordine. S-a stricat chiar tot „satul”. Situația a scăpat de sub control. Numai de sus mai este nădejde, la ceea ce va face Dum-

² Lucrare pe care o fac împreună toți părinții și frații unei mănăstiri sau ai unui schit.

³ Vezi Apoc. 12, 12.

nezeu. Acum e vremea ca Dumnezeu să lucreze cu șurubelniță, cu mângâieri, cu pămuche ca să o îndrepte. Lumea are o rană care s-a îngălbenit și trebuie spartă, dar încă nu s-a copt bine. Se coace răul, ca atunci în Ierihon⁴ când a fost ars pentru „dezinfecție”.

Ce fel de suferințe are lumea

Suferințele lumii sunt fără sfârșit. Se vede peste tot o descompunere generală, și familii, și mici și mari. În fiecare zi inima mea se face tocătură. Cele mai multe case sunt pline de supărări, de neliniște, de stres. Numai în casele care trăiesc după Dumnezeu oamenii sunt bine. În celelalte, unii divorțează, alții sunt falimentari, alții bolnavi, alții accidentați, alții cu psiho-medicamente, iar alții cu droguri. Mai mult sau mai puțin, cu toții, sărmanii, au câte o durere. Mai ales acum, nu au unde munci. Datorii de aici, suferințe de dincolo; îi urmăresc băncile, îi scot din case, o mulțime de necazuri. Și acestea nu țin o zi sau două. Iar din pricina acestei situații chiar și copiii cei sănătoși ai acestor familii se îmbolnăvesc. Multe familii de acestea, dacă ar avea lipsa de grijă a monahilor, ar petrece cel mai bun Paște!

Câtă nefericire există în lume! Când pe cineva îl doare și se interesează de ceilalți, iar nu de sine, atunci el vede întreaga lume ca la radiografie, cu raze duhovnicești... De multe ori, atunci când rostesc rugăciunea: *Doamne Iisuse...*, văd copilași mici, sărmanii, cum trec

⁴ *Isus Navi 6, 24.*

pe dinaintea mea mâhniiți și se roagă lui Dumnezeu. Mamele lor îi pun să facă rugăciune pentru că au probleme, greutăți în familie și cer ajutor de la Dumnezeu. Întorc butonul pe aceeași „frecvență” și astfel comunicăm.

Asigurări și... nesiguranță

Astăzi lumea s-a umplut de tot felul de asigurări, dar fiind depărtată de Hristos, simte cea mai mare nesiguranță. În nici o epocă nu a existat nesiguranța pe care o au oamenii contemporani. Și fiindcă asigurările omenești nu-i pot ajuta, ei aleargă acum să intre în corabia Bisericii ca să simtă siguranță duhovnicească, căci văd cum corabia lumească s-a scufundat. Dar dacă văd că și în corabia Bisericii intră puțină apă, că și acolo au fost prinși de duhul lumesc și nu există Duhul Sfânt, atunci oamenii se deznădăduiesc, pentru că nu mai au de ce să se prindă.

Lumea suferă, se pierde și, din păcate, toți oamenii sunt nevoiți să trăiască în acest iad al lumii. Cei mai mulți simt o mare părăsire, o nepăsare – mai ales acum – din toate părțile. Nu au de ce să se țină. Se împlinește zicala: „Cel ce se îneacă se agață și de un pai”. Aceasta arată că cel ce se îneacă vrea să se prindă de ceva, ca să se salveze. Vede corabia scufundându-se și merge sărmanul să se prindă de catarg. Dar deși vede corabia în primejdie să se scufunde, nu se gândește că și catargul se va scufunda. Se prinde de catarg și se îneacă mai repede. Vreau să spun că oamenii caută să se sprijine de ceva, să se prindă de ceva. Și dacă n-au credință, ca să se sprijine de dânsa, dacă nu se încred

în Dumnezeu, încât să se încredințeze complet pe ei înșiși lui Dumnezeu, se vor chinui. Mare lucru este încrederea în Dumnezeu.

Anii pe care îi străbatem sunt foarte grei și foarte primejdioși, dar în cele din urmă va birui Hristos. Veți vedea că vor cinsti Biserica. Numai noi să fim corecți. Vor înțelege că altfel nu o vor putea scoate la capăt. Și politicienii au înțeles că dacă cineva poate ajuta acum în acest azil de nebuni, cum a devenit lumea, aceștia sunt oamenii Bisericii. Să nu vi se pară ciudat. Politicienii noștri au ridicat mâinile în sus. Unii au venit și la Coliba mea și mi-au spus: „Călugării trebuie să facă misiune, altfel nu se poate”. Ani grei! Dacă ați ști în ce situație ne aflăm și ce ne așteaptă!...

Ce fel de căutare există

Într-o zi de iarnă au venit la mine vreo optzeci de oameni: de la studenți până la regizori. Plângeau și întrebau dacă pot studia Teologia. În lume situația este ieșită din comun. Toți caută ceva, fără ca cei mai mulți să știe ce caută. Unii caută adevărul cu mandolina. Alții caută pe Hristos cu muzica cea nebună.

– Într-adevăr, Părinte, cât de mult caută lumea adevărul. Vin atâția oameni și stau în picioare așteptând ore întregi.

– Printre semnele vremurilor este și acesta: ca lumea să ceară ajutor de la mine, ticălosul. Nu văd nimic bun în mine și mă mir ce găsesc oamenii de aleargă la mine. Sunt un dovreac cu coajă de harbuz. În zilele noastre ei mănâncă dovreacul ca pe harbuz,

pentru că are coajă de harbuz. Pornesc de la capătul lumii și nici nu sunt siguri dacă mă vor găsi sau nu. Mi-e scârbă și de mine, dar și de lume mă doare. Unde am ajuns! În ce hal a ajuns lumea! Proorocul Isaia spune că va veni vremea când oamenii vor găsi pe unul ce are haină și-i vor spune: *Vino să te facem împărat*⁵. Dumnezeu să se milostivească de noi!

Când citesc Psalmul 28, care este pentru cei ce se primejdiesc pe mare⁶, spun: „Dumnezeul meu, și pământul, lumea toată, s-a făcut mai rău ca marea deoa-rece îneacă lumea duhovnicește”. Și când vine lume deznădăjduită, le citesc psalmii 93 și 36: *Dumnezeul izbândirilor, Domnul Dumnezeu izbândirilor cu îndrăzneală a grăit. Înălță-te, Cel ce judeci pământul, răsplătește răsplătirea celor mândri... Pe poporul Tău, Doamne, l-au împilat și moștenirea Ta au asuprit-o... Dar Domnul mi-a fost mie scăpare și Dumnezeul meu ajutorul nădejdii mele. Acești psalmi aduc o mare mângâiere. Chiar și numai o singură privire de-ar arunca spre Cer, s-ar schimba lucrurile. Dar, vezi, astăzi oamenii nu se gândesc la Dumnezeu. De aceea nu afli legătură, nu te poți înțelege.*

Neîncetat Îl rog pe Dumnezeu să ridice adevărați creștini și să le dea ani îndelungați, ca să ajute lumea. Să facem rugăciune ca Dumnezeu să lumineze și să iasă alții, oameni tineri, curați, să iasă macabei⁷, pen-

⁵ Is. 3, 6.

⁶ Sfântul Arsenie Capadocianul citea acest Psalm pentru cei ce se primejdiau pe mare.

⁷ Supranumele „Macabeu” s-a dat lui Iuda, conducătorul răz-coalei iudaice (166 î.H.), care a fost în timpul lui Antioh IV Epifanis, stăpânitorul împărăției seleucizilor. După cea mai probabilă părere el ar însemna „cel ce a pisat cu ciocanul pe vrăjmași”. Același

tru că cei de azi distrug lumea. Cei mai tineri se poate să nu aibă experiență, dar nu sunt falși, vicleni. Să rugăm pe Dumnezeu să lumineze nu numai pe oamenii din Biserică, ci și pe cei ce guvernează, să aibă frică de Dumnezeu, ca să poată spune ceva. Puțin, un cuvânt luminat de ar spune, și iată, se schimbă o situație. Dar dacă spun o neghiobie, pot ca întregul stat să-l mototolească. O hotărâre bună e o facere de bine pentru lume. O hotărâre rea este catastrofă. Nu mă refer numai la nefericirea materială de care suferă oamenii, la foamete. Nefericirea duhovnicească este mai mare. Rugăciunea va ajuta mult ca Hristos să-i lumineze întrucâtva. Hristos ia șurubelnița, o răsucire mică, o mișcare înapoi... și e în regulă, toate se reglează. Când Dumnezeu luminează pe unii oameni, atunci încet-încet răul se degradează singur. Pentru că răul se distruge singur pe sine, nu îl distruge Dumnezeu. În cele din urmă lucrurile vor reveni la starea lor firească. Văd că mulți care au funcții înalte înțeleg, îi doare și se străduiesc. Mă bucur în mod deosebit de aceasta.

În vremea noastră lipsesc pildele

– Părinte, de ce Sfântul Chiril al Ierusalimului spune că mucenicii vremurilor de pe urmă vor fi „mai presus decât toți mucenicii”⁸?

epitet s-a dat în continuare și urmașilor lui Iuda. Macabeii s-au distins prin luptele lor pentru credința strămoșească și libertatea politică (Vezi *Vechiul Testament, I, II și III Macabei*).

⁸ Sfântul Chiril al Ierusalimului, *Cateheze către cei ce au să se lumineze*; 15, cap.17, în *Izv. Ortodoxiei*, p. 414, ed. Inst. Biblic, 1943, București.

– Pentru că mai demult aveam oameni de talie mare. În vremea noastră lipsesc pildele – vorbesc în general de Biserică și de monahism. Acum s-au înmulțit cuvintele și cărțile, dar s-au împuținat faptele. Doar îi admirăm pe Sfinții atleți ai Bisericii noastre, fără să înțelegem cât s-au ostenit, pentru că nu ne-am nevoit ca să le putem înțelege osteneala și astfel să-i iubim și să ne silim cu mărimă de suflet ca să-i urmăm. Desigur, Bunul Dumnezeu va avea în vedere vremea și condițiile în care trăim și va cere potrivit lor. Dar dacă ne vom nevoi puțin, ne vom încununa mai mult decât cei de demult.

Odinioară, când exista duhul de nevoință și fiecare încerca să urmeze pe celălalt, răul și nepăsarea nu-și găseau loc. Pe atunci pildele de virtute erau multe, dar exista și duh de nevoință. De aceea cel nepăsător nu putea rămâne printre cei buni, căci era luat târâș de aceștia. Îmi aduc aminte că odată, în Tesalonic, așteptam la semafor să trecem de pe un trotuar pe altul. La un moment dat am simțit ca un val ce mă împingea înspre înainte, pentru că toți mergeau în acea direcție. De îndată ce am ridicat piciorul, am și înaintat. Adică vreau să spun că atunci când toți merg într-o parte, unul, deși nu ar vrea să meargă, nu poate să nu meargă, căci îl duc ceilalți. Astăzi, dacă cineva vrea să trăiască cinstit și duhovnicește, nu mai încape în lume, îi vine greu. Și dacă nu ia aminte, o ia la vale pe fâgașul lumesc. Odinioară binele era mult, multă și virtutea, la fel și pildele, iar răul se îneca în multul bine și puțină neorânduială ce exista în lume sau în mănăstiri, nu se vedea și nici nu vătămă.